

Aday Öğrenciler için Bir Alan Olarak Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

Psychological Counseling and Guidance as a Field for Prospective Students

Saliha Nur YARAN¹, Emre Eren BALCI², Berinay ASİL³, Nadire Gülçin YILDIZ⁴

Citation : Yaran, S. N. , Balci, E.E. , Asil, B. , Yıldız, N. G. (2022) Aday öğrenciler için bir alan olarak psikolojik danışmanlık ve rehberlik. Türk Eğitim Değerlendirmeleri Dergisi 2, (2), 65-81
Received : 20.10.2022
Accepted : 12.11.2022
Published : 12.25.2022
Publisher's Note : Istanbul Medipol University stays neutral with regard to any jurisdictional claims.
Copyright : ©2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the DergiPark

ÖZ

Bu literatür tarama makalesinde bir alan olarak psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikolojik danışma ve rehberliğin çalışma alanları, bir psikolojik danışmanda olması gereken özellikler, psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanının katkıları ve karşı karşıya kaldığı zorlukları, psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında gerekli temel beceriler, Türkiye’de psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, günümüzde psikolojik danışmanlık ve rehberlik ve okullardaki önemi, okul psikolojik danışmanın rolleri ve okullarda rehberlik hizmetlerine sistemsel yaklaşım gibi konular genel olarak konuları değerlendirilecektir. Bu bağlamda, psikolojik danışma ve rehberliği bir alan olarak aday öğrencilere tanıtmak, çalışma alanları

Saliha Nur YARAN, PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK Lisans Öğrencisi; İstanbul Medipol Üniversitesi; saliha.yaran@std.medipol.edu.tr; Orcid ID: 0000-0001-5787-1032

Emre Eren BALCI, PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK Lisans Öğrencisi; İstanbul Medipol Üniversitesi; emre.balci@std.medipol.edu.tr; Orcid ID: 0000-0002-7119-053X

Berinay ASİL, PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK Lisans Öğrencisi; İstanbul Medipol Üniversitesi; berinayasil@gmail.com; Orcid ID: 0000-0001-7018-0834

Doç. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ, İstanbul Medipol Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ABD, İstanbul-Türkiye; ngylidiz@medipol.edu.tr;

Orcid ID: 0000-0002-5852-9658

hakkında ve diğer genel özellikleri hakkında bilgi vermek hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: *psikolojik danışmanlık ve rehberlik, okul psikolojik danışmanlığı, psikolojik danışmanın rol ve sorumlulukları*

ABSTRACT

One of the first priorities for graduate and undergraduate students entering in the fields of counseling and mental health is to understand their professional roles and responsibilities. In this review, the authors aim to elaborate on some essential questions related to the counseling profession. The focus of counseling is to not only bring more clarifications to these questions but also discuss personal qualities of a professional counselor. In this paper, working areas of psychological counseling and guidance, required skills and traits of a counselor, advantages and challenges of psychological counseling and guidance, and basic skills required in the field of psychological counseling and guidance are discussed. In addition, psychological counseling and guidance services in Turkey, today's psychological counseling and guidance, the significance of guidance in schools, the roles and functions of the school counselor and the importance of a systemic approach to guidance services in schools are analyzed.

Keywords: *guidance and psychological counseling, school counselors, counselor role and responsibilities*

1. Giriş: Bir Alan Olarak Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

Dünyada psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri günümüze kadar önemli değişimler geçirmiştir. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, bireyin kendini tanıması, anlayabilmesi, problemlerini çözebilmesi, gerçekçi kararlar alabilmesi, kapasitesini kendine en uygun düzeyde geliştirebilmesi gibi hedefler taşır (Kepçeoğlu, 1994). Bununla birlikte, bireyin kendi istek ve imkânları ile toplumda kendisine uygun olan gelişim imkânları ve beklentileri tanıması ve bunları en iyi biçimde uzlaştırabilmesini içerir (Kuzgun, 1988). Çağdaş dünyanın ihtiyacı olan üretken ve mutlu bireyler olabilmeleri için gerekli niteliklere ulaşmaları amacı ile, uzmanlarca yapılan profesyonel destek hizmetlerini içeren bir deneyimdir (Seçer, Ay, Ozan, & Yılmaz, 2014).

Rehberlik, 20. yüzyılın başlarında Amerika'da ortaya çıkmıştır ve en çok da gelişme göstermiştir. Avrupa ülkelerinde bu alanda ileri düzeyde bir gelişim görülmemektedir (Bilgin, 2000). Rehberliğe ilişkin çalışmaların bu gibi psikolojik danışmanlık alanında ileri düzeylerde gelişmemiş ülkelerde daha çok, mesleki psikolojik danışmanlık biçiminde sürdürüldüğü gözlemlenmektedir. Ülkemizde ise, özellikle II. Dünya Savaşından sonra Amerika'dan esinlenerek

rehberlikten söz edilmeye başlanmıştır (Bakırcıoğlu, 1985). Geçen yüzyılın sonlarında, Amerikan toplumunda birçok düşünür, eğitimci ve vatandaş, okulların; gençleri, bütün haklarını daha iyi kullanabilecek ve savunabilecek birer psikososyal varlık olarak ve topluma katkıda bulunacak birer üretici olarak daha iyi yetişmeleri konusunda yakından ilgilenmeye başlamışlardır. Bunun sonucunda, bireysel eğitime, çocukların bio-psikososyal ihtiyaçlarına ve toplumun ihtiyaçlarına ilgi artmıştır. Okul müfredat programlarının kuru ve sığ bilgilerden kurtularak bu esaslara göre hazırlanmasına yönelik çabalar artmaya başlamıştır. Böylece Amerikan okullarında rehberlik hareketi ortaya çıkmıştır. Öğrenci ile birey olarak ilgilenen rehberlik hareketinin bir ürünü olarak da psikolojik danışma doğmuştur (Tan, 2000). 1950'li yıllarla birlikte rehberlik alanını genişletmiş, psikolojik danışma hizmetlerine daha fazla ağırlık vermek suretiyle günümüze kadar gelmeyi başarmıştır (Bilgin, 2000). Ülkemizde ise 1920-1950 yılları arası dönemde hazırlanan okul müfredat programlarında zaman zaman psikolojik danışmanlık anlayışının izlerini görmek mümkünse de Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin Türk Milli Eğitim Sistemi'ne bilinçli olarak girmesi 1950'li yıllardan sonra gerçekleşmiştir (Tan, 1974). Bu yıllarda psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri temelde öğrencilere psikolojik danışmanlık edici faaliyetler ile başlamış, hazırlanan eğitim programlarında bireysel farklılıkların dikkate alınmasının gerekliliği üzerine vurgu yapmıştır (Tan, 2000).

1.1. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberliğin Çalışma Alanları

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik programları mezunları göre birçok alanda çalışma imkanına sahiptir. Bireyin ilgi alanına göre ülkemizde psikolojik danışmanlar çeşitli sağlık, endüstri kurumlarında ve sosyal yardım hizmeti veren kuruluşlarda yer alırken en yaygın olarak eğitim kurumlarında yani okullarda yürütülmektedir. Bu hizmeti verenler psikolojik danışman unvanı ile mezun olunan bir lisans programını tamamlayan bireylerdir (Ültanır, 2005a, 2005b).

Ülkemizde psikolojik danışmanlık ve rehberlik programı mezunlarının büyük çoğunluğu Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda ve kurumlarda istihdam edilmektedir. Dolayısıyla okullardaki psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi konusunda okul psikolojik danışmanlarının önemli görev ve sorumlulukları bulunmaktadır (Tagay ve Çakar, 2017). Okullarda yürütülen psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri öğrencilerin algısal, duygusal ve sosyal yönlerden gelişmesini ve öğrencilerin kendini gerçekleştirmesini amaçlamaktadır. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik her yaştaki bireye kendilerini tanımaları, kabul etmeleri ve geliştirmeleri sürecinde gerekli yeterlilikleri ve yaşam donanımlarını kazanmaları için profesyonel kişilerce yapılan

psikolojik destek hizmetleridir (Yeşilyaprak, 2013). Bu hizmetler ise psikolojik danışma, oryantasyon, öğrenciyi tanıma, bilgi toplama ve yayma, yöneltme ve yerleştirme ve izleme olarak doğrudan hizmetlerdir. Ayrıca, kapsamlı gelişimsel rehberlik programının hazırlanması, konsültasyon, aile ve çevre ile ilişkiler ve araştırma değerlendirme olarak dolaylı hizmetler şeklinde sınıflandırılmaktadır (Yeşilyaprak, 2013). Psikolojik danışmanlık ve rehberlik çalışma alanları şu şekilde sıralanabilir:

- Özel psikolojik danışma ve psikoterapi merkezlerinde psikoterapist ve/veya psikolojik danışman olarak terapi hizmeti verip danışan görebilirler.
- Klinik psikoloji alanında uzmanlık eğitimi alan ve bu alanda yetkinlik kazanan profesyoneller kamu veya özel kurum ve kuruluşlarında, klinik psikolog unvanı ile istihdam edilebilirler.
- Devlet ve vakıf üniversitelerinde akademik personel kadrolarında ve üniversitelerin psikolojik danışma birimlerinde çalışabilirler.
- Askeri Liseler, Astsubay Meslek Yüksek Okulları, Harp Okulları, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezleri'nde çalışabilirler. Ayrıca, askerliklerini sıhhiye sınıfında yapan psikolojik danışmanlar, teğmen rütbesiyle, askeri birliklerin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezleri'nde çalışabilmektedirler.
- Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde, kreş, anaokulu, çocuk yuvası, etüt merkezi ve dershanelerde psikolojik danışman olarak çalışabilmektedirler.
- Aile, çocuk ve çocuk ağır mahkemelerinde kadrolu bir şekilde pedagoğ ve bilirkişi olarak ebeveyn-çocuk ilişkileri ve aile sorunları konularında incelemeler yapar; evlat edinme, velayet, boşanma, kişisel ilişki, evlenmeye izin gibi davalarda ve diğer adli vakalarda pedagoğ unvanı ile bilirkişi raporu yazarlar.
- Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan polis akademisinde, Polis Meslek Yüksek Okullarının psikolojik danışma merkezlerinde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik büro amirliklerinde, çocuk şubelerinde ve büro amirliklerinde çalışabilirler.
- Kolluk kuvvetleri merkezlerinde 18 yaşından küçük olan çocukların, ifade alımı esnasında ve psikolojik rahatsızlıkları olan yetişkinlerin ifade alımı esnasında icapçı veya bilirkişi olarak görev yapabilmektedirler.
- Sosyal Hizmet ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağlı olan anaokulu, yurtlar,

kreş ve toplum merkezlerinde ve aile danışmanı olarak aile danışma merkezlerinde görev alarak aile sorunlarının çözümünde etkin rol almaktadırlar.

- İŞKUR, yerel yönetimler özel şirketler, halk eğitim merkezleri, sağlık kuruluşları, işletmelerin insan kaynakları alanında, eğitim servisleri ve şirketlerde kariyer danışmanı olarak çalışabilmektedirler (Kul, 2011).

1.2. Bir Psikolojik Danışmada Olması Gerekli Özellikler

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında çalışan uzmanlar bazı beceri ve yetkinliklere sahiptirler. Psikolojik danışmada empati çok önemli terapötik bir koşul olarak benimsenmektedir. Empati anlayışı, tesirli bir psikolojik danışma için, günümüzdeki psikolojik danışma görüşlerinin çoğunda önemli olarak görülmekte, bazı görüşlerde ise psikolojik danışma sürecinin bireyler için önemli olduğunu ve gerekli koşullarından biri olduğu kabul görmüştür (Kepçeoğlu, 1992). Ayrıca psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında çalışan bir bireyin karar verme davranışına sahip olması da psikolojik danışmanlık ve rehberlik sürecinin önemli bir misyonu olarak görülmektedir. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, bireyin gerçekçi kararlar vermesi için uzman kişiler tarafından yapılan psikolojik bir yardım süreci olarak tanımlanabilmektedir (Kepçeoğlu, 1992). Yapılan bir araştırmada, okul psikolojik danışmanlarına psikolojik danışmanlık ve rehberlik sürecinde ihtiyaç duydukları ve sahip olmaları gereken bilgi, beceriler ve özellikler ile ilgili fikirleri sorulmuştur. Sonuç olarak, okul psikolojik danışmanları etkin dinleme becerileri, koşulsuz kabul ve saygı, iletişim becerisi, sabırlı ve yardımsever olmak, psikolojik danışma becerileri-empati, içten ve saydam olmak, kendine güven, iş birliği, yeniliğe açık olmak, mesleği sevmek, deneyim, güvenilir olmak, mizah yeteneği, kişisel farkındalık-anlayış, nesnel olmak, planlı programlı çalışmak, gelişim psikolojisi bilgisi olarak belirtmişlerdir (Tagay ve Çakar, 2017).

1.3. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Alanının Zorlukları

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanı her alanda olduğu gibi birçok zorluklarla da karşı karşıyadır. Modern yaşamın ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen bir meslek olarak, diğer bir deyişle bilimsel bakış açısı ile geleneksel mesleklerin dışında yeni bir alandır. Bu nedenle de gittikçe daha çok ihtiyaç duyulan ve büyüyen bir alan olduğunu söylemek mümkündür.

Öncelikle, olumlu özelliklerinden bahsedilecek olursa psikolojik danışmanlık ve rehberlik lisans mezununun çalışma alanları oldukça geniştir. Bu alanlara Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim Kurumları, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri, Psikolojik Danışma Merkezleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, İnsan Kay-

nakları ve Sosyal Hizmet Kurumları örnektir. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik meslek üyelerinin psikiyatrik belirtiler, öznel iyi oluş düzeyleri, benlik saygısı ve empatik eğilimleri açısından kendilerine yararları oldukça fazladır. Bu konu ile ilgili yapılan bir araştırmada, psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü öğrencilerinin psikiyatrik belirtilerinin mühendislik fakültesi öğrencileri ile kıyaslandığında anlamlı düzeyde daha düşük olduğu ve empatik eğilimlerinin anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur (Güler ve Gazioğlu, 2008). Dahası, psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri bu hizmetlerden yararlanan bireyin kendi yetenek ve ilgilerini, eğitim imkanlarını, içinde yaşamakta olduğu toplumun beklentilerini, meslekleri ve birçok alanı tanmasına katkı sağlar. Görüldüğü üzere rehberlik ve psikolojik danışma; kişinin yetenek, ilgi, çevreyi ve kendini tanıma gibi alanlarda gelişmesine, kendini gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmettir (Bakırcıoğlu, 2000). Okul psikolojik danışmanının öğrenciler üzerinde sosyal-duygusal gelişim, ruh sağlığı ve akademik gelişim alanlarında olumlu etkileri olduğu bilinmektedir. Öğrencilerin ruh sağlığı gelişimi ile ilgili olarak, duygusal-davranışsal problemlerin erken belirlenmesi ve sonucunda ihtiyaç duyulan hizmetlerin sağlanması oldukça önemlidir. Okul psikolojik danışmanları, bu noktada okullarda ruh sağlığı hizmetlerinden sorumludur ve bu bağlamda kritik bir role sahiptir.

Mesleğe dair olumsuz yönlerden bahsedilecek olursa, mesleğin çalışma alanı birey olduğu ve dönüt olarak söylenen her kelime insan hayatında bir anlam ifade ettiği için insanların hayatındaki etkisi büyüktür. Dolayısıyla, bu durum meslek erbabının üzerine büyük bir sorumluluk yükler. Ayrıca, mesleği yapacak kişinin dinleme kabiliyetinin yanı sıra yüksek bir sabır düzeyine sahip olması gerekmektedir. Ek olarak, kendi duygularını karıştırmamak ve yardımcı olurken tamamen bilimsel yöntemlerle çalışmak önemli gerekliliklerden olup kişiyi sınırlayan bir durumdur. Tüm bunların yanı sıra, psikolojik danışmanın şahit olduğu olayların ağırlığı psikolojik olarak onu da büyük oranda etkileyebilir. Kısacası, psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanının hem olumlu hem de olumsuz özelliklerinden bahsedilebilir.

1.4. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Alanında Gerekli Temel Beceriler

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik keskin sınırları olan bir hizmettir. Rehberlik hizmetlerinin etkili olabilmesi adına uzman olarak yetişmiş kişiler tarafından profesyonelce sunulması gerekir. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin alanlarından biri olan psikolojik danışma sürecinde temel danışma becerileri terapötik ilişki ile başlar (Gürcan, 2015). Rogers terapötik süreç için “zorunlu ve yeterli koşullar” demektedir (Rogers, 1957). Bu bağlamda,

öncelikle etik ilkeler mesleğin olmazsa olmazıdır. İnsan saygıya değerdir ve ayırım gözetmeksizin tüm insanları kapsayacak bir hizmet verilmelidir. Başka bir deyişle, bu süreçte bireysel farklılıklara saygı esastır. Danışanın yüksek yararı gözetilmelidir. Mahremiyet dikkat edilen bir diğer husustur. Psikolojik danışman ile paylaşılanlar kesinlikle danışan ve danışman arasında gizli kalır ve bu bilgiler üçüncü bir kişiyle paylaşılmaz, bu konuda tek istisna yasal konulardır. Ek olarak, danışmanın bilimsel yansızlık niteliğini kazanmış olması gerekir. Psikolojik danışmanın ilgili konu hakkında yeterliliği önemlidir. Bilgi ve beceri sınırlarını dikkate almayan, bilgi sahibi olmadığı konularda müdahale eden kişi mesleğini kötüye kullanıyor demek mümkündür, bu da kendine ve mesleğine zarar verecektir. Bahsi geçen tüm süreçlerin gönüllülük esaslı olması ise bir diğer husustur. Tüm bu ilkeler yalnızca psikolojik danışma sürecinde değil, okul psikolojik danışmanlığı sürecinde de önem arz eder. Özetle, eğitim sürecinin tamamlayıcı parçasını oluşturan psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleridir. Rehberlik anlayışını oluşturan temel ilkelerin belirlenmesi, alanın bir bütün olarak gelişmesine yardımcı olacaktır (Kepçeoğlu, 1992).

2. Türkiye’de Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

Bilen bir kişinin bilmeyen kimse ile bilgi paylaşımı insan toplumları kadar eskidir. Ruhsal sorunlar ve psikolojik yöntemlerle rahatsızlıkları tedavi etme yaklaşımları Türk toplumunda eskilerden beri yakından ilgilenilen bir konu olmuştur. VIII. Yüzyılda hastanelerde akıl hastalığı tedavisi için kurulan özel bölümler ve IX. Yüzyılda müzik ile tedavi edilen hastaneler örnek olarak gösterilebilir. Türk Eğitim Sistemine “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri” kavramı ilk olarak 1950’li yıllarda girmiştir. 2547 sayılı Yükseköğretim yasasında (1982) üniversitelerde öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik merkezlerinin kurulması hükmüne yer verilmesi ve yine bu yasayla üniversitelerde psikolojik danışmanlık ve rehberlik lisans programlarının açılması personel yetiştirme açısından önemli gelişmelerdir (Özyürek, 2019). Ülkemizde ne yazık ki halen bir ruh sağlığı yasası olmaması sebebiyle psikolojik danışma hizmeti ile ilgili yasal eksiklikler mevcuttur. Okul psikolojik danışmanlarının okullarda yetersiz sayıda olması ve hatta birçok okulda hiç bulunmaması büyük bir problemdir. MEB’in uzun yıllar boyunca psikolojik danışmanlık ve rehberlik konusundaki temel yaklaşımı, politikası, ana hedefi ve hizmet modelinin belirgin olmaması modelsizlik sorununa yol açmıştır (Pişkin, 2006). Modelsizlik sorunu psikolojik danışman ile ilgili rol karmaşasının yaşanmasına; kriz odaklı yaklaşım ise psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerin sadece okulda problemlili, uyumsuz ve başarısız olan çocukların sorunlarına çözüm üretici bir hizmet gibi algılanmasına neden olmuştur (Yeşil-

yaprak, 2002). Bir diğer sorun ise alan dışı atamalarıdır. Ülkemizde psikolojik danışmanlık ve rehberlik lisans programlarından mezun olanların bile yetişebilme ile ilgili problemleri tartışılırken (Pişkin, 2006), MEB'in alan dışı bireyleri okul rehberlik servislerine ve RAM'lara rehber öğretmen olarak ataması nitelik sorununu daha da büyütülmektedir. Son yıllarda psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde gözle görülür gelişmeler gözlenirse de ilköğretimde her 1562 öğrencinin sorumluluğu bir danışmana, liselerde ise her 630 öğrencinin sorumluluğu bir danışmana aittir, bu danışmanların yaklaşık üçte birinin alan dışı olması, bu atamaları yapan yetkililerin psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin profesyonel bir meslek olduğunun yeterince bilincinde olmadıklarını göstermektedir (Pişkin, 2006). Oysaki uzmanlara göre bir rehber öğretmene en fazla düşen öğrenci sayısı 250 olmalıdır (Öztabak, 2018). Bu doğrultuda verilen desteğin kalitesinin düşmesi kaçınılmaz bir sonuçtur. Bir diğer yandan, psikolojik danışmanlık ve rehberlik mezunları eskisi gibi sadece kamuya yönelmekle kalmayıp, son zamanlarda artan ilgi ile özel psikolojik danışma merkezlerine de yönelmektedir. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanındaki çalışma alanlarının çeşitliliği, ihtiyaç analizleri doğrultusunda psikolojik danışmana ihtiyacın artması, bahsedilen problemlerin dernekler tarafından öncelikli olarak yürütülen bu çalışmalar ülkemizde alanında olumlu gelişmelerdir.

3. Günümüzde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

İnsanlar tarih boyunca karşılaştıkları problemlere çözüm aramış, kimi zaman kendi içinde çözüme ulaşmayı denemiş kimi zamanda profesyonel bir desteğe başvurma ihtiyacı duymuştur. Uzmanlar ise sorunları ortadan kaldırmak adına birtakım yetkinlikler geliştirerek bireylerin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmıştır. 21. yüzyıla gelindiğinde ise aşırı tüketimin hâkim olduğu, dikkat sürelerinin küçüldüğü, teknolojinin bir yaşam anahtarı konumunda olduğu bir toplum karşımıza çıkmaktadır. Fertlerin değişimi, yeni ihtiyaçların ve yaşam stillerinin varlığı, psikolojik danışmanların da evrilmesine ortam hazırlamıştır (Pişkin, 2006). Psikolojik danışmanlar mevcut koşulları analiz ederek günümüz becerilerini kazanarak ilerlemişlerdir. Artan teknolojiyle kaynaşmış, sunum becerilerini geliştirmiş, sanal toplantıları kullanmış, çevrimiçi test sistemlerini süreçlerine dahil etmiş, temel becerilerle birleştirerek verdikleri hizmette yüksek yararı hedeflemişlerdir. Böylece psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü uzmanları, içinde var olunan toplumun nabzını tuttıklarını göstermiş ve yeni olanakları avantaja dönüştürerek sisteme enjekte etmiştir (Pişkin, 2006).

Her meslek toplum içerisinde birtakım vasıflarla var olmakta, onları topluma

hizmet edecek biçimde kullanarak üstlerine düşen görevi yerine getirmektedir. Bütün süreçlerde olduğu gibi bir dizi aksamaların varlığını psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında da görmek mümkündür. Bu işleyişlere yapılacak dokunuşlarla akışların iyileştirilmesi gerçekleştirilerek daha verimli çıktıların alınmasıyla birlikte ihtisasın hak ettiği değere ulaşması da sağlanacaktır (Bacıoğlu, Kocabıyık, ve Malkoç, 2017).

Öğrenci sayısına düşen meslek uzmanı sayısının yetersizliğini aşmak adına ihtisas sahiplerinin norm kadro sayılarında artışa gidilmesi daha efektif bir girişim olacaktır. Bununla beraber alan dışı atamaların önü tıkanarak havuzun kirlenmesinin önüne geçileceğini söylemek olasıdır. Yasal noktalardaki boşlukların doldurulması; bir meslek odasının oluşturulması, standart çerçevelerin oluşturulması adına iyi bir adım olacaktır. Aile danışmanlığı alanlarında bağımsız faaliyet gösteren ihtisasların belirlenmesi ve alanın uzman kişiler tarafınca yürütülmesi daha verimli süreçlerin gerçekleşmesine imkân tanyacaktır. Bunun yanı sıra son dönemde yükselişe geçen kariyer danışmanlığı alanının psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü uzmanlarına bırakılması mesleğin ilerlemesi ve hak ettiği değeri alması adına yapılacak en önemli iyileştirmelerden biri olacaktır (Bengisoy ve Özdemir, 2019).

4. Okullarda Rehberlik Neden Önemlidir?

Okullarda rehberlik çalışmaları çocuğun gerek kendini tanıması gerek eğitim kurumlarında akademik performansının desteklenmesi, okula uyumun sağlanması, çocuğun bir sorunu varsa bunun belirlenmesi daha sonra özel eğitim gerektiren çocuklar varsa bunun tespitinde, aile kaynaklı bazı sorunlar varsa bunların çözümü konularında çalışmalar yapar. Rehberlik servisleri ayrıca çocukların güçlü ve zayıf yönlerini anlamaya yönelik çalışmalar yapar. Öğrencinin okul içinde ve dışında karşılaştığı problemleri çözmek için doğru kararlar alabilecek yeterliliği kazanmasına, bilişsel, fiziksel ve sosyal açıdan gelişmesine, yeteneklerini kavrayıp, etkili bir şekilde geliştirmesine, ilgi ve yetenekleri yönünde bir öğrenim programı ve uygun bir meslek seçmesine, diğer insanlarla iyi ilişkiler kurabilmesine ve hayata karşı olumlu bir tutum geliştirebilmesine ve boş zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirme alışkanlığını kazanmasına gibi konularda destek olur. Ayrıca öğrencinin, okula ve okulun bulunduğu çevreye uyum sağlaması, etkin ders çalışma becerilerini kazanması, eğitsel kararlar verebilmesi ve seçimler yapması, başarısını engelleyen etmenleri azaltması ya da ortadan kaldırması, ilgi, yetenek, eğilim özelliklerine uygun bir eğitsel ortam oluşturulması, okul yaşamı ile meslek yaşamı arasındaki ilişkinin sağlanması, öğrencilerin okullarda çeşitli konularda bilgi elde edebilme ihtiyaçlarını sistematik bir yaklaşımla gidermesi, gençlere eğitsel ve meslekî rehberlik

çerçevesinde gerçek ilgi ve yetenek alanlarını belirleyebilmeleri için yardımcı olmaktadır (Yıldız, 2021a; 2021b).

5. Okul Psikolojik Danışmanın Rol ve Fonksiyonları Nelerdir?

Okul danışmanlarının rol ve fonksiyonları öğrencilerin akademik performanslarını arttırmaya dönüktür. Bu bağlamda, öğrencilerin akademik başarılarını: a) öğrenciler için güvenli ve başarılarına odaklı bir okul kültürünün geliştirilmesine öncülük etmekle; b) öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyen verilere dayalı bir okul danışmanlığı programı sunmakla; c) okul danışmanlığı müfredatı kapsamında yer alan konulara ilişkin en iyi uygulamalar hakkında öğretmenlere bilgi vermek; ve yine aynı bağlamda öğrencilerin üst biliş becerileri (etkili öğrenme stratejileri, özyönetim becerileri, sosyal beceriler gibi) arttırmak için onlara destek olmakla (McGuire, 2015); d) öğrencilerin gelecekte kariyer planlamalarına yönelik akademik süreçlerini bu hedefler doğrultusunda düzenlemelerine destek olmakla; e) akademik çalışmalarını teşvik eden bir okul iklimi oluşturmak adına yönetim, öğretmenler ve diğer okul personeli ile birlikte çalışarak onların potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlamakla (Stone & Clark, 2001); f) öğrencilerin önündeki engelleri kaldırmak ve akademik olarak gelişmelerini sağlamaya çalışmakla; ve g) çeşitli fırsat ve imkanlara hakkaniyetli erişimi engelleyen sistemik engelleri ortadan kaldırmak gibi konularda desteklerler.

Bunlarla birlikte okul danışmanları öğrencilere şu fırsatları sunarlar: a) Öz-yeterlilik inançlarını ve kapasitelerini geliştirmelerinde; b) sosyal ilişkileri ile ilgili inançlarını geliştirmelerinde; c) başarının takdir edilmesinde; d) akademik hedefler geliştirmelerinde; e) özerklik konusundaki davranışlarını geliştirmelerinde; f) başkalarıyla ilişki kurma becerilerini (Rowell & Hong, 2013) yeni fırsatlar sunar. Ayrıca, okul danışmanları gerektiğinde akademik anlamda ihtiyacı olan öğrenciler için gerekli fırsatları oluşturmaya çalışır bu ihtiyaçları karşılamada aile-toplum-okul ilişkilerini etkili bir şekilde kullanırlar (Brown, 1999). Danışmanlık hem eğitimci hem de aileleri güçlendiren profesyonel bir ilişki ve hizmettir.

Etkili okul danışmanlığı lisans hazırlık programları, okul danışmanlığı programı öğrencilerine alanda çalışma süreçlerinde bir okul danışmanlığı programı ile okul danışmanlığı birimi tasarlamayı ve okul danışmanlığı hizmetlerini sunmayı öğreten bir müfredata sahiptir. Bu programlar, okul danışmanlığı öğrencilerine alanda gerekli olan bilgi, beceri ve tutumları geliştirmelerine yardımcı olur. Bu kapsamda; eğitim sisteminin örgütsel yapısı ve yönetişiminin

yanı sıra mevcut eğitim uygulamaları üzerindeki kültürel, politik ve sosyal etkileri anlamak önemli bir konudur. Mesleğe aday öğrencilerin K-12 okullarında öğrenci, öğretmen ve aileleri ile ortak iş birliği içinde çalışmalarını konusunda gerekli yasal, etik ve mesleki konulara vakıf olacak şekilde bir müfredat eğitimine tabi tutulmaları beklenir. Gelişim, danışma, kariyer danışmanlığı, sosyal adalet teorilerini ve çok kültürlülük gibi konuları anlama odaklı bir içerik, bu öğrencileri alana hazırlayacak genel bir temel verecektir.

6. Okullarda Rehberlik Hizmetlerine Sistemsel Yaklaşım

İşbirlikçi bir okul iklimi yaratmak öğrencilerin genel refah ve okul başarılarını artırıcı sonuçlar doğurur. Okul sistemleri hem öğrenciler hem de eğitimciler açısından giderek daha da çeşitlilik kazanmaktadır. Bu dinamikler düşünüldüğünde okul danışmanlarının, okul topluluğu içinde sıcak bir okul iklimi yaratmaları okul sistemi açısından kritik bir rol oynarlar. Okul sistemi içinde, okul danışmanları etkili bir ortaklık için katalizör rol oynar ve hem okul hem de aileler için işbirlikçi ve herkesi kucaklayan bir okul kültürü yaratabilirler. Bu amaç doğrultusunda okul psikolojik danışmanlarının okul topluluğu içindeki liderlik rolü göz ardı edilmemelidir. Okul içinde öğrencilere karşı sıcak bir okul iklimi yaratmada okul danışmanlarının rolünün daha somut olarak tartışılması gereklidir. Bu sayede okul danışmanları okul camiasını içinde daha olumlu bir örgütsel kültürün yolunu açabilir. Okul danışmanların ortaklığa katılımı konusu sistemik değişimin bir aracı olarak önemlidir. Bu noktada okul danışmanlığı birimlerinin çalışmalarının etkilerinin araştırılması gereklidir. Sistemik bir yaklaşım kullanarak, daha etkili bir farkındalık yaratmayı amaçlayan okul psikolojik danışmanları, işbirlikçi bir rol oynama gücüne sahiptir. Bu durum özellikle farklı arka plana sahip öğrenciler adına okul sisteminin etkili yapılanmasında rol oynamaktadır (Yıldız, 2021a; Aydın, 2011). Okulda rehberlik hizmetleri ebeveynler, öğretmenler ve okul yöneticilerini de kapsayan bir takım çalışmasıdır (Aydın, 2011) ve bu nedenle de bu hizmetleri yöneten kişiler olarak okul danışmanlarının ilgili paydaşlar ile aktif bir iş birliği içinde olması beklenir (Yıldız, 2021a). Eğitim sisteminin birbirine bağlı ve karşılıklı etkileşimde bulunan parçalardan oluşan bir yapı olarak tanımlanması, işlevsel olarak diğer alt sistemler ile bir bütünlük içinde kendini gerçekleştirmesine de imkân tanır (Yıldız, 2021b).

Çocuğun okul başarısı söz konusu olduğunda ebeveyn, okul, sınıf öğretmeni, rehber öğretmen, sivil toplum örgütleri ve okul-aile birliği mensupları ile ilişkiler kritik derecede önem taşımaktadır. Okul sistemi içinde yer alan paydaşlar bir bütün olarak ortak çalışma ve iş birliği içinde oldukları takdirde çocuğa zorluk yaşadığı konularda destek olabilirler ve bu şekilde yaşanan olumsuzluk-

lar en aza indirgenebilir. Çocuğun başarısı için birlikte çalışan paydaşlar arasında iş birliğine dayalı güçlü ilişkiler kurulmadan bu hedeflerin başarılması zor olacaktır. İş birliği temelde gönüllülük, aktif katılım ve sorumluluk isteyen ve ortak bir amaç ekseninde kenetlenmeyi gerektiren bir süreçtir (Gibbons, Diambra ve Buchanan, 2010). Bu yüzden yapılacak olan iş birliği önemsenmeli ve istikrarlı bir şekilde uygulanmalıdır.

Öncelikle rehber öğretmenlerin öğrenciler ve ailelerle rol tanımları doğrultusunda kendilerini tanıtılabileceği bir oryantasyon programı planlamalıdır. Bu programda kendilerini tanıtabilir, çocuklarla birlikte tanışma etkinlikleri gerçekleştirebilirler. Bu sayede çocuklar ile rehberlik birimi arasında bir bağ oluşacaktır. Aileler, rehberlik ve diğer öğretmenlerin de sağladığı iş birliği olduğu takdirde okulda herhangi bir sorun yaşandığında bunun çözüm aşamasında ailenin, öğretmenin ve rehberlik sisteminin tutarlı bir takım ilişkisi içinde olması gerekir. Eğer iş birliği içerisinde çalışılmazsa, çocuğun yaşadığı sorun karşısında tutarlı davranışlar sergilenmediğinden dolayı rehberlik öğretmenin tek başına yaptığı bir uygulamanın etkisi tutarlı olmadığı takdirde yeterli olmayacaktır. Bireysel veya grup şeklinde rehberlik faaliyetleri gerçekleştirilebilir. Rehberlik öğretmeni sınıfta öğretmenden, evde aileden çocuğu gözlemleyip gözlem raporu oluşturmalarını isteyebilir.

Sonuç

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik mesleği, barındırdığı ayırt edici niteliklerle başkalaşan ve çok yönlü bir ihtisas olması nedeniyle fark yaratan bir alandır. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik Türkiye’de ve dünyada yükselişte olup, sağladıkları kazanımlarla bireyleri ve toplumları şekillendirerek, joker pozisyonunda bulunan fonksiyonelliği ile ön plana çıkar. Ek olarak, çok katmanlı yapıya sahip, yaşam döngüsü içerisinde aktif rol almayı gerektiren, sarmal bir örüntüyle çok sayıda alana temas eden, bir meslek dalı olması sebebiyle psikolojik danışmanlık ve rehberlik pek çok meslek dalına karşın tercih edilebilirliği yüksek olan çok boyutlu bir oluşumdur. Bu denli önemli fonksiyonları kendinde toplayan bir meslek, mitokondri organeli gibi sistem içerisindeki birçok alana enerji akışı sağlarken topluma sayısız alanda hizmet vererek bireyin ve toplumun gelişimi adına önemli bir yere sahip olmakta ve kilit taşı görevini üstlenerek fayda sunma misyonundadır (Özdemir ve Bacanlı, 2020). Burada Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ihtisasına ilişkin değerlendirmeler ele alınmaya, diğer meslek gruplarıyla karşılaştırmalı olarak ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Özetle, okul psikolojik danışmanı çok katmanlı destek sistemine uyumlu mü-

dahaleler geliştirir. Öğrenci eğitim eşitliğini ve tüm öğrenciler için başarıyı teşvik eden öğrenme ortamları oluşturmak için paydaşlarla (örneğin, aileler/veliler, öğretmenler, yönetim, topluluk paydaşları) konsültasyon ve iş birliği yapar. Öğrencilerin öğrenme süreçlerinin önündeki engelleri belirleyerek, daha etkili öğrenmelerini desteklemek için uygun stratejiler geliştirerek, öğrencilerinin başarısını artırmak için paydaşlarla iş birliği yapar. Tüm öğrenciler için akademik başarıyı, sosyal/duygusal büyümeyi ve kariyer gelişimini destekler ve kaynaklara eşit erişim sağlar. Başarı ve fırsatlara erişimde yaşanan uçurumları kapatmak için savunuculuk ve verilere dayalı okul danışmanlığı uygulamalarını kullanır. Okul danışmanlığı programlarının eğitim programıyla nasıl ilişkili olduğu konular hakkında uygun etkinlikler gerçekleştirir. İhtiyaç analizi verilerini ve okul danışmanlığı araştırma literatüründe tanımlandığı şekilde en iyi uygulamalarla paralel programlar geliştirir. Okul yönetiminde hizmet vermenin ve eğitimde öncü ve liderlik rolünü idrak eder ve bu doğrultuda davranırlar.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

KAYNAKÇA

Aydin, N. G. (2011). *A national study: School counselor involvement in school, family and community partnerships with linguistically diverse families*. Saarbrücken, Germany: Lambert Academic Publishing.

Bacıoğlu, S., Kocabiyyık, O. ve Malkoç, A. (2017). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğrencilerinin okullardaki rehberlik servisini değerlendirmeleri. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 7(48), 45-62.

Bakırcıoğlu, R. (1985). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Bakırcıoğlu Yayınları.

Bakırcıoğlu, R. (2000). İlk, Orta ve Yüksek Öğretimde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Ankara, Anı Yayınevi.

Bengisoy, A. ve Özdemir, M. (2019). Psikolojik danışman/rehber öğretmenlerin bakış açısıyla Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanının sorunları. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 1(3), 189-93.

Bilgin, M. (2000). Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik eğitiminde çağdaşlaşma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(6). 21-36.

Brown, D., (1999). Improving academic achievement: What school counselors can do. Eric Digest, U.S. Department of Education.

Gibbons, M. M., Diambra, J. F. & Buchanan, D. K. (2010). School Counselor Perceptions and Attitudes about Collaboration. *Journal of School Counseling*, 8(34), 1-28.

Güler, Ç. Y. ve Gazioğlu, A. E. İ. (2008). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğrencilerinde öznel iyi olma hali, psikiyatrik belirtiler ve bazı kişilik özellikleri: Karşılaştırmalı bir çalışma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 107-114.

Gürcan, D. (2015). Benlik farklılıklarına Rogers'ın danışan odaklı terapisi ile yaklaşım: Vaka

- çalışması. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 2(1), 13-26. DOI:10.31682/ayna.470648
- Kepçeoğlu, M. (1992). *Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik*. Ankara: Özerler Matbaası.
- Kepçeoğlu, M. (1994). *Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik*. Ankara: Özerler Matbaası.
- Kul, U. H. (2011). *Türkiye’de Psikolojik Danışmanların Çalışma Alanları*. 11.12.2022 tarihinde indirildi: [https://www.dergiPsikolojik Danışmanlık ve Rehberlik.com/turkiyede-psikolojik-danismanlarin-calisma-alanlari-70h.htm](https://www.dergiPsikolojikDanışmanlıkveRehberlik.com/turkiyede-psikolojik-danismanlarin-calisma-alanlari-70h.htm)
- Kuzgun, Y. (2000). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- McGuire, S.Y. (2015). *Teach student how to learn: Strategies you can incorporate into any course to improve student metacognition, study skills, and motivation*. Sterling, VA: Stylus Publishing.
- Özdemir, N.ve Bacanlı, F. (2020). Sosyal duygusal öğrenme becerileri ve kariyer gelişimi: öğretmen ve psikolojik danışmanın rolleri. *Milli Eğitim*, 49(226), 323-344.
- Öztabak, M. Ü. (2018). Rehber öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin bazı demografik değişkenlere ve faktörlere göre incelenmesi. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 12, 171-222. DOI: 10.16947/fsmia.502230
- Özyürek, R. (2019). Psikolojik danışman eğitimi ve mesleğin profesyonel kimlik gelişimi için gereksinim duyulan yasa ve yönetmelik düzenlemeleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9(54), 883-911.
- Pişkin, M. (2006). Türkiye’de Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerinin Dünü, Bugünü ve Yarını. İçinde: Muhsin Hesapçoğlu ve Alpaslan Durmuş (Ed.). Türkiye’de Eğitim Bilimleri: Bir Bilanço Denemesi. (s. 457–501) Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Rogers, C. R. (1957). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting Psychology*, 21(2), 95–103. <https://doi.org/10.1037/h0045357>
- Rowell, L., & Hong, E. (2013). Academic motivation: Concepts, strategies, and counseling approaches. *Professional School Counseling*, 16(3), 158–171. DOI: 10.5330/PSC.n.2013-16.158
- Seçer, İ. , Ay, İ. , Ozan, C. & Yılmaz, B. (2014). Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanındaki araştırma eğilimleri: Bir içerik analizi. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(41) , 49-60 .
- Stone, C. & Clark, M. (2001). School counselors and principals: Partners in support of academic achievement. *NASSP Bulletin*.
- Tagay, Ö. & Çakar, F. S. (2017). Okullarda yürütülen Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik hizmetlerine ilişkin okul psikolojik danışmanlarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1168-1186 .
- Tan, H. (1974). *Ülkemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Çalışmalarında Gelişmeler ve Sorunlar; Tecrübi Psikoloji Çalışmaları*.
- Tan, H. (2000). *Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Teory ve Ugulama*. İstanbul: M.E.B. Öğretmen Kitapları Dizisi.
- Ültanır, E. (2005a). *Kariyer Rehberliği ve Kariyer Danışmanlığı Açısından Federal Almanya ve Türkiye’de ki Hizmetler*. Milli Eğitim Dergisi, 33, 167.
- Ültanır, E. (2005b). Türkiye’de Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Mesleği ve Psikolojik Danışman Eğitimi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 102-111.
- Yeşilyaprak, B. (2002). Üniversiteye Devam Eden ve Etmeyen Bir Grup Gencin Psikolojik

Belirtiler Açısından Karşılaştırılması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 2(18), 35-42. [https://dergipark.org.tr/tr/pub/tPsikolojik Danışmanlık ve Rehberlikd/issue/21438/229658](https://dergipark.org.tr/tr/pub/tPsikolojik_Danışmanlık_ve_Rehberlikd/issue/21438/229658)

Yeşilyaprak, B. (2013). *21. Yüzyılda eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Yıldız, N. G. (2021a). School Counselors' Leadership Role in Creating a Collaborative School Climate for Linguistically Diverse Students. *Journal of Education and Learning*, 10(6), doi:10.5539/jel.v10n6p7

Yıldız, N. G. (2021b). Collaborative Leadership in the School Community: School Counselors and Principals Join Forces for Linguistically Diverse Students. *International Journal on Lifelong Education and Leadership*, 7(2), 27-36. DOI: 10.25233/ijlel.909564

Yüksel, P. D. (2020). *Türkiye'de Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri*. Ankara: Özel Eğitim ve Rehberlik hizmetleri Müdürlüğü.

Psychological Counseling and Guidance as a Field for Prospective Students

Extended Abstract

One of the first priorities for graduate and undergraduate students entering in the fields of counseling and mental health is to understand their professional roles and responsibilities. In this review paper, the authors aim to elaborate on some essential questions related to the counseling profession. The focus of counseling is to not only bring more clarifications to these questions but also discuss personal qualities of a professional counselor. In this review paper, working areas of psychological counseling and guidance, required skills and traits of a counselor, advantages and challenges of psychological counseling and guidance, and basic skills required in the field of psychological counseling and guidance are discussed. In addition, psychological counseling and guidance services in Turkey, today's psychological counseling and guidance, the significance of guidance in schools, the roles and functions of the school counselor and the importance of a systemic approach to guidance services in schools' topics are analyzed. The aim is to offer a broader understanding for those who intend to enter the field, as it is crucial that prospective counselors are able to put things into perspective. Having a broad overview of the key topics in counseling with regards to the roles and responsibilities of a counselor would embrace students' professional identity development. The journey of counseling is both a personal and professional experience, especially knowing that each therapeutic approach has useful dimensions, and it is essential to be well grounded in using theories of counseling. However, what is more essential is to embrace oneself with good personal characteristics to become an effective counselor.

Awareness of ethical issues in counseling practice is crucial. Regarding counselor's interactions with clients, your perceptions as a person play a central role. Counseling practice requires counselors to be engaged in an ongoing form of learning in this professional and intimate relationship. Making sound ethical decisions requires counselors to remain open. Being willing to actively participate in the therapeutic relationship is a prerequisite for the students in trai-

ning. In order to become an effective counselor, it is vital to develop your own personal style as you are in the position to build counseling relationship that is therapeutic. In other words, “Are you doing in your own life what you personally offer others?” The application of the materials (e.g., especially using case conceptualization) with the integration of major theories may be an integral advanced skill required later in your profession.

Most importantly, personal characteristics of a counselor is a topic worthwhile for consideration. While remaining open to change and growth, effective counselors are those who strive to be an authentic person with personal integrity and self-respect. They take responsibility for their choices and try learning from their mistakes. They live in the present and are life oriented. They have healthy relationships that set good examples for others. Effective counselors value what is in the best interest of others, especially their clients. Keeping their relationships open and communicating their limits at the same time allows them to set healthy boundaries with their clients. From this perspective, the journey of a counselor is somewhat like the journey of a client in the counseling relationship as both strive to become a better version of themselves. Personal values and beliefs of a counselor may influence his or her attitudes toward the client. In the road to becoming a more therapeutic person, it is important that the counselor is open to examine how his or her values and beliefs affect the assumptions. Self-exploration may enhance counselors’ degree of self-awareness. Thus, it is highly recommended that one experience being in the counseling relationship and taking counseling support before offering counseling to others. In short, it can be confidently stated that personal and professional identities of a counselor are intertwined.

